

Organiziranje SPŽZ na ormoškem območju

Prispevek obravnava delovanje in organiziranost Slovenske protifašistične ženske zveze (SPŽZ) na ormoškem območju v letih po II. svetovni vojni. Večina prispevka zajema podatke iz dnevniških zapisov Vide Luskovič, ki je bila zadolžena za vzpostavitev mreže terenskih organizacij SPŽZ.

1. Splošne razmere

Slovenska protifašistična ženska zveza (SPŽZ) je bila ustanovljena z okrožnico izvršnega odbora osvobodilne fronte (OF) kot samostojna organizacija 21. januarja 1943. Ila je sestavni del jugoslovanske Antifašistične fronte žena (AFŽ), ki je bila ustanovljena 6. decembra 1942 v Bosanskem Petrovcu.

Naloge zveze so bile vezane predvsem na politično, socialno in materialno podporo ter pomoč narodnoosvobodilnemu gibanju in narodnoosvobodilni vojski.

Na 1. kongresu SPŽZ so bile kot glavne naloge zveze poudarjene:²

- 1. SPŽZ mora z vsemi razpoložljivimi silami in sredstvi podpirati OF pri njenem delu, predvsem pri postavljanju narodove oblasti...*
- 2. SPŽZ mora v svoje delo za zmago ciljev osvobodilnega gibanja pritegniti vse Slovenke. To se ne sme izživeti le v tem, da bodo žene nudile osvobodilnemu gibanju materialno pomoč, SPŽZ stoji pred veliko in sveto dožnostjo, da slovenske žene tudi*

politično vzgoji, da jih v polni meri usposobi za ustvarjalke narodnega življenja Slovencev in za oblikovanje pravičnejšega življenja v človeški družbi. Slovenski ženski moramo dopovedati, da še ni vse urejeno, če je urejen njen dom. Treba bo na novo urediti življenje vasi, občin, pokrajin, treba bo urediti življenje celotnega slovenskega naroda. Slovensko ženo moramo iztrgati iz dosedanjega pasivnega, mrtvega življenja in jo postaviti v žarišče vsega dela. Slovenska žena mora soustvarjati skupno srečo, skupno dobro. Soustvarjanje in reševanje političnih vprašanj naroda in pravičnejša ureditev njegovega življenja je najgloblja naloga takšne organizacije, kot je SPŽZ!"

Organizacijsko je bila SPŽZ sestavljena iz terenskih, okrajnih, okrožnih, pokrajinskih odborov, do glavnega odbora.

Vsi odbori SPŽZ so bili voljeni, prvi glavni odbor pa je bil izvoljen na 1. kongresu SPŽZ, ki je bil organiziran 17. oktobra 1943 v Dobrniču.

Do ustanovitve zveze so slovenske ženske delovale v okviru odborov Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Po osvoboditvi se je SPŽZ preimenovala v Antifašistično fronto žena Jugoslavije.³

Na prvem kongresu SPŽZ v Dobrniču je politični referat imela Mara Rupena, o organizaciji zveze pa je spregovorila Helena Puhar.⁴

Mara Rupena⁵ je poleg orisa političnih in vojnih

3 Wikipedia.

4 Slovenke v narodnoosvobodilnem boju – zbornik dokumentov, člankov in spominov, Zavod »Borec« v Ljubljani 1970, strani 27–33.

5 Mara Rupena - Osolnik, sekretarka glavnega odbora SPŽZ, članica centralnega odbora AFŽ Jugoslavije in odposlanka na II. zasedanju AVNOJ-a.

1 **Tone Luskovič**, univ. dipl. pravnik, predsednik Zgodovinskega društva Ormož, Jastrepci 25, 2276 Kog.

2 Organizacijski referat Helene Puhar - Slovenke v narodnoosvobodilnem boju – zbornik dokumentov, člankov in spominov, Zavod »Borec« v Ljubljani 1970, stran 35.

razmer v Jugoslaviji poudarila predvsem naloge slovenskih žena v nadaljevanju NOB:

“Naša dolžnost je, da pošljemo svoje sinove, brate in može brez oklevanja v NOV in doma prevzame-mo delo na svoje rame, ne samo domače, pač pa tudi vse, kar se tiče izgradnje naše oblasti...

Naša narodnoosvobodilna borba nam je omogočila, da se razvijamo me same, da izpolnimo svojo dolžnost do naroda in stopimo z novim, smelim ter velikim korakom iz teme v svetlejšo in lepšo prihodnost. “⁶

Da bi na terenu vzpostavili močno in trdno žensko zvezo, so bile poslane na teren politične delavke in aktivistke. Njihova naloga je bila, da v vsakem kraju najdejo zavedne in zanesljive slovenske ženske, ki bi jim zaupale »žensko« delo v kraju.

Oblikovani so bili vaški krajevni odbori SPŽZ. Nad njihovim delom so bedeli rajonski odbori, ti pa so se povezovali v Okrožne odbore SPŽZ.

2. Ustanavljanje odborov SPŽZ na ormoškem območju v letu 1945

Način ustanavljanja odborov SPŽZ in razmere v tistem času je v svojem dnevniku opisala Vida Luskovič, ki je bila članica Okrožnega odbora in sekretarka Okrajnega odbora ter konkretno zadolžena za ustanavljanje terenskih odborov SPŽZ na ormoškem območju.

Tako opisuje takratno dogajanje:

Sedemnajstega maja 1945, le deset dni po tistem, ko se je naša družina vrnila iz izgnanstva na Hrvaškem, sem dobila vabilo iz Ormoža. Pisala mi je tovarišica Breda,⁷ ki je kot ilegalka med vojno pogosto prihajala k nam domov. Sedaj je opravljala funkcijo sekretarke Okrajnega ljudskega odbora Ormož.

Kdo jo je postavil na to mesto, ne vem, kajti prej je bila zadolžena za organizacijo AFŽ.

Odšla sem v Ormož in Breda me je obvestila, da sem imenovana za okrajno sekretarko SPŽZ (Slovenske protifašistične zveze žena), kar naj bi bil novi naziv. Dala mi je nekaj napotkov in pojasnil in jaz sem ji obljubila, da bom že naslednji dan odšla na teren.

Takoj sem ustanovila odbore pri Svetinjah, Miklavžu in v Središču.

Čez nekaj dni se mi je pridružila še ena Kogovčanka, tovarišica Mimika Mlinarič. Dodeljeni sta nama bili kolesi in z njima sva prekrižarili celotni teren Velike Nedelje in Tomaža. Po pravici povedano, sva ob kolesih več prepešali, kot sva se vozili. Občasno nama je pomagala še ena Kogovčanka, Ivana Klobasa, ki so jo domačini šaljivo imenovali “afežejevka”.

Bili sva slabo oblečeni in obuti in večkrat tudi zelo lačni, vendar pri ljudeh nisva upali prositi za hrano. V pičem tednu sva zaključili ustanavljanje odborov SPŽZ.

Breda me je zadržala v Ormožu, ker me je imela na seznamu članov okrajnega odbora. Vedela sem, da s tem delom ne bom zadovoljna in uspešna, saj nisem imela nobenih organizacijskih izkušenj in sposobnosti.

Spoznala sem, da tudi Breda ni bila politično oblikovana osebnost in da bo le težko kos nalogam, ki so ji bile dodeljene.

Ko sva s tovarišico hodili po vaseh, so naju povsod spraševali, ali smo na Kogu dobili stvari, ki so jih zbirali za moj, po frontnih bojih porušeni domači kraj. Zbirali so zrnje, krompir, mast in druge življenjske potrebščine. Začudeno sva jih poslušali, saj o razdeljevanju teh zbranih stvari nisva vedeli nič.

6 Iz referata Mare Rupene. Dokument hrani IZDG v Ljubljani.

7 Roza Zorčič - Breda, doma iz okolice Brežic.

Ko sem se vrnila domov na Kog, sem takoj odšla v pisarno KLO in spraševala o zbranih prehrabnih artiklih in o razdeljevanju pomoči potrebnim Kogovčanom. Tudi tu niso o zadevi vedeli nič in tudi nobenega sporočila niso dobili v zvezi s pomočjo.

Besna sem odšla v Ormož in raziskovala, kje se je izgubila pomoč za Kog. Pošiljali so me od pisarne do pisarne, od enega do drugega uradnika. Končno mi je uspelo priti do referenta za preskrbo. Bil je v vidni zadregi, ko sem ga spraševala, in me je na hitro odslovil, češ da so na Kogu zdaj že dobili obvestilo, naj si pridejo iskat zbrano pomoč. Minilo je teden dni, sporočila na Kog še vedno ni bilo. Ponovno sem odšla v Ormož in z zvijačo prišla do ključa od skladišča, kjer bi naj bila zbrana pomoč. Pravzaprav ključa sploh nisem rabila, saj je bilo skladišče odklenjeno, pred vhodom pa velik, mastem madež. Ko sem vstopila, sem se zgrozila. Mast je tekla iz posod, vreče z zrnjem so razjedle miši in podgane in zrnje je ležalo povsod, zaudarjalo je po gnilem krompirju.

Na sestanku, ki smo ga imeli zvečer od razburjenja nisem izbirala besed. Bilo je zelo burno. Eni so iskali krivce, krivci so se zgovarjali na druge.

Naslednje dni sem na vse skupaj nekoliko pozabila, saj sem imela veliko dela s sestanki po vaseh. Med drugim smo se dogovarjale, katere ženske bodo odšle v Maribor na zborovanje SPŽZ.

Ker je bilo v mariborski bolnišnici tudi veliko ranjenih partizanov, so ženske spekle ogromno peciva, da bi ga odnesle v bolnišnico.

Ko sem dan pred odhodom v Maribor ponovno prišla domov na Kog, sem razočarana zvedela, da zbrana pomoč še vedno ni prišla na Kog.

Tretjega junija smo se peljale v Maribor. Zborovanje žena je bilo v zgradbi gledališča. Tik pred

zborovanjem me je Breda presenetila z ukazom, da naj na zborovanju govorim v imenu ormoških žena.

Čeprav popolnoma nepripravljena in zbegana, sem se zbrala in si mislila - kar bo, pač bo.

Pred vojno si tega niti slučajno ne bi upala, saj sem po naravi bila bolj plašna, vojni čas pa je iz nas oblikoval nove ljudi, bolj pogumne in odločne ter polne upanja v boljši svet.

V domačem narečju sem na kratko orisala težke zadnje dni okupacije in probleme, skozi katere se moramo prebijati. Poročala sem, koliko odborov smo postavili in kako prizadevne smo ženske na našem območju. Na koncu sem se vsem opravičila za moj nagovor v domačem narečju. Nisem pričakovala odobravanja, vendar sem dobila navdušen aplavz.

Navzoča okrožna sekretarka Mica Ra(o)kova mi je segla v roko in dejala: "Prleki, le tako naprej, kot ste delali do sedaj!"

Dva dni po tem zborovanju sem se peljala s Koga, kamor sem si skočila po nekaj osebnih stvari, saj bi v naslednjih dneh morala oditi na tečaj.

Ko sem se s kolesom s stranske ceste pripeljala na glavno cesto za Ormož, sem grdo padla in si močno poškodovala nogo. S težavo sem se privlekla v Ormož, kjer so me odpeljali v bolnico. Deset dni sem bila v bolnici in Breda je besnela naokrog, češ da sem to naredila nalašč, da mi ne bi bilo treba na tečaj v Maribor. V bolnico je vsak dan pošiljala koga spraševat, kdaj me bodo odpustili.

Mnogo sem razmišljala v dneh, ko sem ležala v bolnišnici. Vedela sem, da bo ponovno treba iti na teren in organizirati ženske za zborovanje v Ljubljani. Spet bo treba organizirati pomoč za bolnišnice. Breda me bo verjetno spet v zadnjem trenutku določila za govornico na zborovanju.

Bolela me je krivica, ki jo je oblast storila mojemu Kogu v zvezi z zbrano pomočjo.

Sklenila sem, da se več ne vrnem na delo na okraj. Hotela sem se vrniti domov in mami pomagati pri delu, saj so na naši domačiji po vojni ostale same ruševine.

Ko sem dobila odpustnico, sem se vrnila naravnost domov.

Zelo kmalu je po kurirju prišlo pismo od Brede. Zahtevala je, naj pridem s kurirjem takoj nazaj v Ormož.

Nisem je ubogala. Odpisala sem ji in ji v pismu očitala vse nepravilnosti, ki sem jih zaznala v času svojega političnega delovanja v Ormožu. Očitala sem ji številne kurirje, ki jih je zbrala okrog sebe, ki so po cele dneve samo posedali in dobro jedli. Očitala sem ji dve kuharici, ki jih je najela za okrajne uslužbenke, medtem ko na Kogu marsikatera mati nima žlice masti, da bi otrokom skuhala juho. Ljudje so jedli nezabeljen fižol, ki so ga našli raztresenega po tleh nemških bunkerjev. Še in še sem naštevala nepravilnosti.

Bredina edina reakcija na moja opozorila je bila, da "jamranja ne potrebuje in naj le ostanem zabita kmetica!"

Tako sta se najini poti razšli, srečali sva se samo še na pogrebu mladinke na Kogu.

Bredo so kmalu po tem odstavili in na njeno mesto postavili sposobnejšega človeka.

Tako se je končal moj prvi spopad z novo oblastjo, Kog pa je nato prišel pod okraj Ljutomer.

3. Organiziranost SPŽZ na ormoškem območju

V nekdanjem okraju Ormož je bilo ustanovljenih 45, pet- do sedemčlanskih, krajevnih odborov SPŽZ.

V organe je bilo vključenih 252 žensk. To množično razvejano organizacijo je politično vodil Okrožni odbor, operativno pa Okrajni odbor ali tajništvo. Imena članic odborov je zapisala Vida Luskovič v majhnem zvezku, ki je še ohranjen, vendar je precej uničen, z iztrganimi listi, zato pregled ni popolnoma celovit, kar še posebej velja za imena članic odborov na območju Koga.⁸

Celotna organizacija je bila vzpostavljena v nekaj dneh od 23. do 28. maja 1945. Ženske so se sestajale v večernih urah na njihovih domačijah, najprej razpravljale o aktualnih političnih razmerah in nato o potrebi, da se tudi v svobodi vzpostavi politična organizacija žensk, ki bo v pomoč odborom OF.

V nadaljevanju predstavljam sezname iz dnevnikega zapisa:

Okrožni odbor SPŽZ

1. Barbara Perger, Prekmurje
2. Mica Turk, Murska Sobota
3. Mira Kolarič, Ljutomer
4. Sestra Vojmira, Radgona
5. Vida Zadravec, Ormož

Okrožni plenum

1. Marija Zadravec, Kog
2. Albina Miško, Kog
3. Nežka Ambrož, Velika Nedelja
4. Alojzija Šnajder, Sv. Miklavž

8 Zvezek hrani avtor prispevka.

Okrajni odbor SPŽZ Ormož⁹

1. Vida Zadravec, Kog, sekretarka
2. Ljubica Zabavnik, Kog
3. Metka Kokol, Sv. Lenart (Podgorci)
4. Nežka Ambrož, Velika Nedelja
5. Marija Tomažič, Tomaž
6. Tončka Rajh, Svetinje
7. Julika¹⁰ Sovič, Sv. Miklavž
8. Tea Detela, Središče ob Dravi
9. Katica Masten, Ormož

OBČINA SV. TOMAŽ

Krajevni odbor SPŽZ Sv. Tomaž, postavljen 25. maja 1945

1. Marija Tomažej, sekretarka
2. Matilda Caf, gospodarstvo
3. Ana Zemljič, socialno skrbstvo
4. Marija Antolič, Rdeči križ
5. Marija Zmazek, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Koračice, postavljen 25. maja 1945

1. Vincencija Štuhec, sekretarka
2. Frančiška Belec, gospodarstvo
3. Elizabeta Štuhec, socialno skrbstvo
4. Jožefa Kosi, Rdeči križ
5. Marija Munda, obveščevalna
6. Barbara Radanović, blagajna

9 Drago Novak v svoji knjigi Prlekija na strani 257 navaja, da so v Okrajnem odboru SPŽZ Ormož poleg Vide Luskovič (takrat še Vida Zadravec, op. avtorja) delovale še Rozina Petek – Sonja, sodna uradnica iz Cvetkovcev, Sonja II in neka tovarišica Kunigunda. Teh imen v maminem zvezku nisem zasledil (opomba avtorja prispevka)

10 Imena sem zapisal tako, kot so zapisana v zvezku in kot so se uporabljala v pogovornem jeziku; npr: Julika, Micika, Katika, Anika..., opomba avtorja.

Krajevni odbor SPŽZ Hranjigovci, postavljen 25. maja 1945

1. Ana Grašič, sekretarka
2. Angela Petek, gospodarstvo
3. Liza Črnjavič, socialno skrbstvo
4. Matilda Petrina, Rdeči križ
5. Angela Pučko, obveščevalna
6. Marija Pučko, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Lahonci, postavljen 26. maja 1945

1. Helena Meško, sekretarka
2. Amalija Štuhec, gospodarstvo
3. Angela Kranjc, socialno skrbstvo
4. Angela Kosi, Rdeči križ
5. Cecilija Bogša, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Pršetinci, postavljen 26. maja 1945

1. Alojzija Magdič, sekretarka
2. Alojzija Novak, gospodarstvo
3. Neža Skuhala, socialno skrbstvo
4. Micika Obran, Rdeči križ
5. Micika Magdič, obveščevalna
6. Marija Fekonja, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Savci, Rakovci, postavljen 26. maja 1945

1. Marija Štuhec, sekretarka
2. Frančiška Perko, gospodarstvo
3. Marija Marin, socialno skrbstvo
4. Kristina Munda, Rdeči križ
5. Jožefa Kupčič, obveščevalna
6. Marija Kosi, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Trnovci, postavljen 26. maja 1945

1. Neža Holc, sekretarka
2. Marija Horvat, gospodarstvo
3. Zofija Kukovec, socialno skrbstvo
4. Marija Plohl, Rdeči križ
5. Matilda Pavlinič, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Mezgovci, postavljen 26. maja 1945

1. Liza Majcen, sekretarka
2. Rozalija Horvat, gospodarstvo
3. Neža Vičar, socialno skrbstvo
4. Ana Stajnko, Rdeči križ
5. Marija Vrbnjak, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Rucmanci, postavljen 26. maja 1945

1. Marija Krabonja, sekretarka
2. Neža Rajh, gospodarstvo
3. Zofija Šeruga, socialno skrbstvo
4. Elizabeta Pavlinič, Rdeči križ
5. Marija Pečuh, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Ključarovci, postavljen 26. maja 1945

1. Krista Brumen, sekretarka
2. Marija Krabonja, gospodarstvo
3. Malika Remih, socialno skrbstvo
4. Krista Meško, Rdeči križ
5. Marija Gašparič, obveščevalna

Opomba: V Občini Sv. Tomaž v tistih dneh niso bili postavljeni krajevni odbori v naslednjih krajih: Senik, Mala vas (Mala vina), Bratonečice, Žvab.

OBČINA SVETINJE

Krajevni odbor SPŽZ Veličane, postavljen 27. maja 1945

1. Tončka Rajh, sekretarka
2. Marija Bogša, gospodarstvo
3. Marija Ozmec, socialno skrbstvo
4. Terezija Škrinjar, Rdeči križ
5. Elizabeta Petek, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Pavlovski vrh, postavljen 27. maja 1945

1. Katarina Pauša, sekretarka
2. Marija Zadavec, gospodarstvo
3. Liza Lešnik, socialno skrbstvo
4. Fanika Klemenčič, Rdeči križ
5. Terezija Žnidarič, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Libanja, postavljen 27. maja 1945

1. Matilda Žličar, sekretarka
2. Lizika Habjanič, gospodarstvo
3. Rozina Kocjan, socialno skrbstvo
4. Anika Zobovič, Rdeči križ
5. Mimika Breznik, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Ivanjkovci, postavljen 28. maja 1945

1. Manica Turin, sekretarka
2. Jožefa Petek, gospodarstvo
3. Marija Rajh, socialno skrbstvo
4. Ljudmila Žitnik, Rdeči križ
5. Marica Rižnar, obveščevalna

Krajevni odbor SPŽZ Mihalovci, postavljen 27. maja 1945

1. Marija Rajh, sekretarka
2. Matilda Štuhec, gospodarstvo
3. Micika Novak, socialno skrbstvo
4. Anika Škrinjar, Rdeči križ
5. Danica Fajfar, obveščevalna

Opomba: Odbori še niso bili ustanovljeni v: Brebrovniku, Cerovcu in v Žerovincih.

OBČINA SV. MIKLAVŽ

Krajevni odbor SPŽZ Miklavž, postavljen 24. maja 1945

1. Marija Simonič, sekretarka
2. Alojzija Zadavec, gospodarstvo
3. Katika Štrman, obveščevalna
4. Angela Špendija, Rdeči križ
5. Frančka Rajh, socialno skrbstvo in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Vinski Vrh, postavljen 24. maja 1945

1. Marija Stajanko, sekretarka
2. Tilika Ozmec, gospodarstvo
3. Marija Zadavec, obveščevalna
4. Rozalija Petovar, Rdeči križ
5. Marija Jurkovič, socialno skrbstvo in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Veliki Brebrovnik, postavljen 24. maja 1945

1. Marija Žalar, sekretarka
2. Marija Rozman, gospodarstvo
3. Marija Janežič, obveščevalna
4. Nežika Cimerlajt, Rdeči križ
5. Nežika Janežič, soc. skrb. in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Hermanci, postavljen 24. maja 1945

1. Trezika Puklavec, sekretarka
2. Marija Zadavec, gospodarstvo
3. Rozika Puconja, obveščevalna
4. Frančiška Rus, Rdeči križ
5. Lizika Pučko, soc. skrb. in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Ilovci, postavljen 24. maja 1945

1. Viktorija Bek (Bec), sekretarka
2. Mimika Ozmec, gospodarstvo
3. Lizika Ozmec, obveščevalna
4. Milika Lebar, Rdeči križ
5. Marija Rozman, soc. skrb. in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Plešivica, postavljen 24. maja 1945

1. Marija Ivanjšič, sekretarka
2. Marija Strmšek, gospodarstvo
3. Julika Belec, obveščevalna
4. Olga Simonič, Rdeči križ
5. Nada Zabavnik, soc. skrb. in blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Vuzmetinci, postavljen 24. maja 1945

1. Marija Vukan, sekretarka
2. Alojzija Šnajder, gospodarstvo
3. Marija Štampar, obveščevalna
4. Jožica Štampar, Rdeči križ
5. Tilika Kolarič, soc. skrb. in blagajn

OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI

Krajevni odbor SPŽZ Središče, postavljen 25. maja 1945

1. Tea Detela, sekretarka
2. Alojzija Kolarič, gospodarstvo
3. Marica Zidarič, obveščevalna
4. Sabina Štamberger, Rdeči križ
5. Marija Horvat, blagajna
6. Tilika Hlebec, prosveta in agitacija
7. Leopoldina Ahčin, zdravstvo

Krajevni odbor SPŽZ Godeninci, postavljen 25. maja 1945

1. Zalika Šauperl, sekretarka
2. Marija Ivanuša, gospodarstvo
3. Marija Rodiga, obveščevalna
4. Terezija Trstenjak, blagajna
5. Anica Žibrat, prosveta in agitacija
6. Katarina Čurin, zdravstvo

Krajevni odbor SPŽZ Šalovci, postavljen 24. maja 1945

1. Elizabeta Šnajder, sekretarka
2. Julijana Zadavec, gospodarstvo
3. Alojzija Lešnik, obveščevalna
4. Marija Brumen, Rdeči križ
5. Marija Pajtler, blagajna
6. Marija Mežnarič, prosveta in agitacija
7. Marija Ozmec

Krajevni odbor SPŽZ Obrež, postavljen 24. maja 1945

1. Frančiška Bezjak, sekretarka
2. Tinica Filipič, gospodarstvo
3. Tinica Horvat, obveščevalna
4. Alojzija Mohorko, Rdeči križ
5. Mimika Podgoršek, blagajna
6. Marija Kuster, prosveta in agitacija

OBČINA ORMOŽ

Krajevni odbor SPŽZ Ormož, postavljen 23. maja 1945

1. Katica Masten, sekretarka
2. Marija Havlas, gospodarstvo
3. Zinka Voršič, obveščevalna
4. Jožefina Pečuh, Rdeči križ
5. Erika Pučko, oskrba mater in otrok
6. Mira Kuharič, prosveta in agitacija
7. Berta Gostič, pregled stanovanj

Krajevni odbor SPŽZ Hardek, postavljen 23. maja 1945

1. Hilda Hedžet, sekretarka
2. Terezija Planinc, gospodarstvo
3. Agata Vaupotič, zdravstvo
4. Frančiška Žinko, obnova
5. Frančiška Kikl, oskrba mater in otrok
6. Marija Škrinjar, oropaganda
7. Terezija Hanželič, prosveta
8. Lizika Babič, pregled stanovanj

Krajevni odbor SPŽZ Litmerk – Lešniški vrh, postavljen 23. maja 1945

1. Ana Vincetič, sekretarka
2. Marija Vaupotič, gospodarstvo
3. Julijana Kirič, obveščevalna
4. Marija Bobnarič, Rdeči križ
5. Terezija Bogša, socialno skrbstvo
6. Marija Paušner, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Pavlovci, postavljen 23. maja 1945

1. Angela Bernat, sekretarka
2. Frančiška Šoštarič, gospodarstvo
3. Frančiška Trstenjak, obveščevalna
4. Lizika Breznik, Rdeči križ
5. Lizika Zadavec, socialno skrbstvo
6. Marija Majcen, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Pušenci, postavljen 23. maja 1945

1. Ana Vrhovščak, sekretarka
2. Ljudmila Masten, gospodarstvo
3. Roza Trstenjak, obveščevalna
4. Helena Zidarič, Rdeči križ
5. Kata Ivanuša, socialno skrbstvo
6. Kata Bezjak, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Frankovci, postavljen 23. maja 1945

1. Helena Štampar, sekretarka
2. Neža Grlica, gospodarstvo
3. Julijana Puklavec, obveščevalna
4. Marija Kuster, Rdeči križ
5. Kristina Zorjan, socialno skrbstvo
6. Gera Munda, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Loperšice, postavljen 23. maja 1945

1. Terezija Zadavec, sekretarka
2. Marija Plavec, gospodarstvo
3. Antonija Štebih, obveščevalna
4. Antonija Kuharič, Rdeči križ
5. Rozalija Sever, socialno skrbstvo
6. Ljudmila Trstenjak, blagajna

Krajevni odbor SPŽZ Hum, postavljen 23. maja 1945

1. Marija Zemljič, sekretarka
2. Alojzija Ivanuša, gospodarstvo
3. Marija Zlatnik, obveščevalna
4. Marija Štajner, Rdeči križ
5. Elizabeta Marčec, socialno skrbstvo
6. Alojzija Ivanuša, blagajna

SV. LENART (PODGORCI)

Krajevni odbor SPŽZ Litmerk – Bresnica, postavljen 21. maja 1945

1. Angela Žuran, sekretarka, obveščevalna
2. Marija Podplatnik, gospodarstvo
3. Anika Prejac, Rdeči križ
4. Marija Kaučič, socialno skrbstvo
5. Otilija Horvat, blagajna

Krajevni odbor Senik, postavljen 21. maja 1945

1. Ana Antolič, sekretarka
2. Angela Cajnko, gospodarstvo
3. Liza Vajda, Rdeči križ
4. Liza Dovečar, socialno skrbstvo
5. Matilda Cajnko, obveščevalna

Krajevni odbor Bratonečice – Sejanci, postavljen 21. maja 1945

1. Ana Podplatnik, sekretarka
2. Ivana Munda, gospodarstvo
3. Marija Munda, Rdeči križ
4. Otilija Jesih, socialno skrbstvo
5. Ana Majcen, obveščevalna

Krajevni odbor Osluševci, postavljen 21. maja 1945

1. Metka Kokol, sekretarka
2. Neža Hebar, gospodarstvo
3. Jožefa Prejac, Rdeči križ
4. Katica Fištravec, socialno skrbstvo
5. Tilika Repas, obveščevalna
6. Mara Rupnik, blagajna
7. Marija Večerjevič

Ključne besede

Slovenska protifašistična ženska zveza (SPŽZ),
Vida Luskovič, Krajevni odbori SPŽZ

Pisni vir

- Dnevniški zapiski Vide Luskovič

Spletni vir

- Wikipedia

Literatura

- Slovenke v narodnoosvobodilnem boju – zbornik dokumentov, člankov in spominov, Zavod »Borec« v Ljubljani 1970.

Povzetek

Prispevek obravnava organizacijo Slovenske protifašistične ženske zveze (SPŽZ), ki je bila ustanovljena z okrožnico izvršnega odbora osvobodilne fronte (OF) kot samostojna organizacija 21. januarja 1943. Bila je sestavni del jugoslovanske Antifašistične fronte žena (AFŽ), ki je bila ustanovljena 6. decembra 1942 v Bosanskem Petrovcu.

Naloge zveze so bile vezane predvsem na politično, socialno in materialno podporo ter pomoč narodnoosvobodilnemu gibanju in narodnoosvobodilni vojski.

Večina prispevka pa je posvečena organizaciji SPŽZ na ormoškem območju, ki je bila vzpostavljena maja 1945 na celotnem območju takratnega ormoškega okrožja.